

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Yttrande – Ny kärnkraft i Sverige

Borgholms kommun har tagit del av promemorian *"Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten"* och avstyrker förslaget att upphäva förbudet mot kärntekniska anläggningar på Öland. Kommunen anser att förslaget strider mot grundläggande principer i miljöbalken och riskerar att underminera skyddet för riksintressen, naturmiljöer, vattenförsörjning, jordbruk och kommunalt självstyre.

1. Skyddet för natur- och kulturvärden (4 kap. miljöbalken)

Borgholms kommun är enligt 4 kap. 1 § miljöbalken ett område av riksintresse med särskilda natur- och kulturvärden. En kärnteknisk anläggning skulle innebära ett intrång som riskerar att skada dessa värden på ett sätt som inte är förenligt med miljöbalkens hushållningsbestämmelser.

Därtill omfattas stora delar av Borgholms kommun av **Natura 2000**, enligt 7 kap. miljöbalken och EU:s art- och habitatdirektiv. Inom dessa områden gäller särskilda skyddsregler, och varje planerad verksamhet som kan påverka ett Natura 2000-område måste genomgå en särskild tillståndsprövning. Enligt 7 kap. 28 b § miljöbalken får tillstånd endast ges om verksamheten inte skadar områdets bevarandemål. Kärntekniska anläggningar, med tillhörande infrastruktur, transporter och kylvattenanvändning, riskerar att påverka känsliga ekosystem negativt – både direkt och indirekt.

Att upphäva det generella förbudet mot kärntekniska anläggningar på Öland innebär att sådana verksamheter kan komma att prövas i anslutning till Natura 2000-områden, vilket ökar risken för rättsliga konflikter och strider mot försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken.

2. Turism och friluftsliv (2 kap. 6 § miljöbalken)

Enligt lokaliseringsprincipen ska en plats väljas som medför minsta intrång. Öland och Borgholms kommun är en av Sveriges mest besökta turistdestinationer. En kärnteknisk anläggning riskerar att påverka landskapsbilden och skapa oro kring strålning, vilket kan minska områdets attraktionskraft och därmed strida mot lokaliseringsprincipen.

3. Vattenförsörjning (2 kap. 3 § och 11 kap. miljöbalken)

Borgholms kommun har en begränsad tillgång till sötvatten. Kärntekniska anläggningar kräver stora mängder kylvatten, vilket kan påverka grundvattennivåer och vattenkvalitet. Detta strider mot hushållningsprincipen i 2 kap. 3 §. Användning av havsvatten kan dessutom påverka marina ekosystem negativt, vilket är relevant enligt 11 kap. miljöbalken om vattenverksamhet.

4. Beredskap och säkerhet (Strålskyddslagen och 17 kap. miljöbalken)

Borgholms kommun saknar i dagsläget den beredskap som krävs för att hantera en radiologisk nödsituation. Förslaget innebär potentiellt ökade krav på kommunal krisberedskap, utan att tillräckliga resurser eller stödstrukturer redovisas i promemorian.

5. Kommunalt självstyre (Regeringsformen 1 kap. 1 §)

Förslaget påverkar kommunens planeringsansvar och kan medföra krav på detaljplaner, bygglov och tillstånd. Det innebär ett ökat tryck på kommuner att hantera komplexa tillståndsprocesser, vilket kan ses som ett indirekt ingrepp i det kommunala självstyret.

6. Alternativa lösningar och proportionalitet

Klimatomställningen är viktig, men enligt proportionalitetsprincipen ska åtgärder stå i rimlig proportion till nyttan. Det finns andra platser i Sverige med bättre förutsättningar för kärnkraft. Att tillåta kärnteknisk verksamhet på Öland är inte en nödvändig eller proportionerlig lösning.

7. Konsekvenser för jordbruket (3 kap. miljöbalken)

Borgholms kommun har ett särskilt värdefullt jordbrukslandskap, med lång tradition av småskaligt och ekologiskt jordbruk. Enligt 3 kap. miljöbalken ska mark- och vattenområden användas på ett sätt som främjar god hushållning med naturresurser. Kärntekniska anläggningar riskerar att konkurrera med jordbruket om mark, vatten och transporter. Dessutom kan skyddszoner kring anläggningar begränsa tillgången till odlingsbar mark och påverka livsmedelsproduktion negativt. Detta strider mot principen om att bevara produktiv jordbruksmark och främja långsiktig livsmedelsförsörjning.

Avslutning

Mot bakgrund av ovanstående avstyrker Borgholms kommun förslaget att upphäva förbudet mot kärntekniska anläggningar på Öland. Vi uppmanar regeringen att respektera de långsiktiga värden som Öland representerar och att bevara det nuvarande skyddet i miljöbalken.

Underlag

****UPPDATERAT** remissmissiv, ingen förändring i övrigt** - Remiss av promemorian Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten KN2025/01872

Yttrandet skickas till

Regeringskansliet, Klimat- och näringslivsdepartementet

Ärende: KN2025/01872 – Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Julia Persson
Tillväxtchef